

Sygn. akt I Co 47/15

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2015 roku

Sąd Rejonowy w Chełmie I Wydział Cywilny,

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SR Anna Choma

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2015 roku w Chełmie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy egzekucyjnej prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chełmie Jacka Szymańskiego w sprawie Km 581/11

z wniosku wierzyciela (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W.

z udziałem dłużników J. M., B. M., K. K., E. K., (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

na skutek skargi dłużników na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chełmie Jacka Szymańskiego w sprawie Km 581/11 w zakresie ustalenia kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji i obciążenia nimi dłużników oraz wniosku dłużników o obniżenie wysokości opłaty egzekucyjnej

postanawia:

I. oddalić skargę dłużników J. M. i B. M.;

II. odrzucić skargę dłużników K. K., E. K., (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.;

III. oddalić wniosek dłużników J. M. i B. M. o obniżenie wysokości opłaty egzekucyjnej;

IV. odrzucić wniosek dłużników K. K., E. K., (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. o obniżenie opłaty egzekucyjnej.

Sygn. akt I Co 47/15

UZASADNIENIE

W dniu 7 stycznia 2015 roku do Sądu Rejonowego w Chełmie wpłynęła skarga dłużników J. M., B. M., K. K., E. K., (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chełmie Jacka Szymańskiego w sprawie Km 581/11 w zakresie ustalenia kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji i obciążenia nimi dłużników oraz wniosek dłużników o obniżenie wysokości opłaty egzekucyjnej.

W uzasadnieniu dłużnicy wskazali, iż w dniu 29 stycznia 2014 roku – K. K. i E. K. zawarli z wierzycielem ugodę na mocy, której spłacili całą pozostałą do spłaty wierzytelność w wysokości 132173,11 złotych. Nadto dłużnicy podkreślili, iż zamierzają wywiązać się z pozostałych postanowień ugody, tj. pokryć koszty postępowania egzekucyjnego. W ocenie dłużników ustalone przez organ egzekucyjny koszty postępowania w wysokości 16291,14 złotych wskazują, że kwota pozostała do wyegzekwowania na rzecz wierzyciela na dzień 19 grudnia 2014 roku wynosić by miała 325822,80 złotych. Jest to niezgodne z faktami w sprawie. Zdaniem dłużników solidarnych, pozostała do spłaty na rzecz wierzyciela kwota w dniu 29 stycznia 2014 roku wynosiła 119129,48 złotych, a wierzyciel skutecznie odstąpił od naliczania odsetek ustawowych i stąd maksymalna kwota kosztów postępowania egzekucyjnego powinna wynieść

5956,47 złotych. Poza tym dłużnicy wnieśli o obniżenie opłaty egzekucyjnej wskazując, iż od dnia zawieszenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela z dnia 29 stycznia 2014 roku do dnia jego podjęcia i umorzenia na wniosek wierzyciela nakład pracy Komornika Sądowego nie uzasadnił obciążeniem dłużników solidarnych pełną opłatą egzekucyjną. Podnieśli także, że sytuacja majątkowa wszystkich dłużników solidarnych jest skrajnie trudna. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. nie posiada żadnego majątku. Dłużny J. M. i B. M. z prowadzonego gospodarstwa rolnego otrzymują zaś dochód, który wyłącznie wystarcza im na zakup produktów żywnościowych (2-7).

W odpowiedzi na skargę dłużników z dnia 23 stycznia 2015 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Chełmie Jacek Szymański wniósł o jej oddalenie.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 18 grudnia 2014 roku do kancelarii komorniczej wpłynął wniosek wierzyciela (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W. w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko dłużnikom J. M. oraz B. M. pod warunkiem zapłaty przez nich kosztów postępowania egzekucyjnego. W dniu 19 grudnia 2014 roku Komornik Sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 581/11 i ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 16291,14 złotych. W ocenie Komornika Sądowego wysokość świadczenia do wyegzekwowania na dzień wpływu wniosku o umorzenie postępowania, tj. w dniu 18 grudnia 2014 roku wynosiła 325822,71 złotych, z czego 5% dało kwotę opłaty egzekucyjnej w wysokości 16291,14 złotych. Komornik Sądowy odniósł się również do sytuacji majątkowej dłużników wskazując, że posiadają oni gospodarstwo rolne o powierzchni 6,8186 ha, działkę o nr ewidencyjnym 120 położoną w gminie S. wraz z budynkiem mieszkalnym o pow. 84,50 m², której wartość została oszacowana na kwotę 213321,00 złotych oraz działkę nr (...) położoną w gminie B. oszacowaną na kwotę 11864,00 złotych. Podniósł, że jego nakład pracy był duży z uwagi, że dokonał wszystkich czynności niezbędnych do wyegzekwowania należności wierzyciela zgodnie z tytułem wykonawczym, o czym świadczy przeprowadzenie szeregu czynności od momentu wszczęcia egzekucji z nieruchomości dłużników do wyznaczenia terminu i licytacji nieruchomości.

Sąd Rejonowy w Chełmie zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy wskazać, że skarga dłużników K. K., E. K. oraz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. podlegała odrzuceniu.

Postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chełmie Jacka Szymańskiego w sprawie Km 581/11 zostało wszczęte – zgodnie z wnioskiem wierzyciela – wyłącznie do nieruchomości dłużników J. M. oraz B. M.. Nie było więc prowadzone do żadnego składnika majątkowego pozostałych skarżących dłużników. Stosownie do treści przepisu art. 767 § 2 k.p.c. oprócz stron postępowania czynność komornika może zaskarżyć także osoba, której prawa zostały przez czynności lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone. Wskazani dłużnicy nie byli uczestnikami postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego Jacka Szymańskiego w sprawie Km 581/11. Nie zostało także wskazane, aby w wyniku tej egzekucji zostały naruszone bądź zagrożone ich prawa. Stąd nie mają oni interesu prawnego do zaskarżania czynności egzekucyjnych w niniejszej sprawie. Ich skarga na czynność Komornika Sądowego Jacka Szymańskiego z dnia 19 grudnia 2014 roku została uznana za niedopuszczalną.

Zgodnie z przepisem art. 767³ zd. 1 k.p.c., sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie, chyba że uzna, że zachodzą podstawy do podjęcia czynności na podstawie art. 759 § 2.

Mając powyższe na uwadze na podstawie powołanego przepisu, skarga dłużników K. K., E. K. oraz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P..

Skarga dłużników J. M. oraz B. M. została natomiast uznana za niezasadną.

Również wbrew twierdzeniom skarżących – koszty przeprowadzonego postępowania egzekucyjnego zostały wyliczone w prawidłowej wysokości.

Zgodnie z przepisem art. 43 ustawy z dnia 9 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jedn.: Dz.U. z 2011 roku, nr 231, poz. 1376 ze zm.; dalej ustawa o komornikach sądowych), za prowadzenie egzekucji i inne czynności wymienione w ustawie komornik pobiera opłaty egzekucyjne. Pobierane przez Komornika Sądowego opłaty egzekucyjne stanowią źródło finansowania kosztów działalności egzekucyjnej. Kwoty uzyskiwane z opłat przeznaczone są na pokrycie kosztów całej działalności egzekucyjnej Komornika, a nie tylko kosztów egzekucji w danej sprawie. W ustawie występują dwa rodzaje opłat egzekucyjnych: opłaty stosunkowe (art. 45-49 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji) i stałe (art. 49a-60 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji). Opłaty stosunkowe są obliczane od wartości wyegzekwowanego świadczenia (lub zabezpieczonego roszczenia), pobiera się je w związku z egzekucją (lub zabezpieczeniem) należności pieniężnych. Opłaty stałe mają charakter zryczałtowany, niezależny od wysokości wyegzekwowanego świadczenia, są pobierane w związku z egzekucją świadczeń niepieniężnych i innymi czynnościami komornika.

W przedmiotowej sprawie egzekucji podlegało świadczenie pieniężne, wynikające z tytułu wykonawczego, którym był nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 25 października 2010 roku przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie I Nc 669/10. Opłata egzekucyjna została więc prawidłowo ustalona jako stosunkowa.

Zgodnie z przepisem art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach i egzekucji, w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, świadczenia z ubezpieczenia społecznego jak również wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnego, stypendium oraz dodatku szkoleniowego, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 8% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Opłata jest ściągana od dłużnika proporcjonalnie do wysokości wyegzekwowanego świadczenia. Według zaś z przepisem art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach i egzekucji sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 Kodeksu postępowania cywilnego komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/20 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Komornik Sądowy prowadził wobec dłużników egzekucję z nieruchomości należącej do J. M. i B. M. położonych w miejscowościach S., gmina D., oraz K., gmina B.. We wniosku o wszczęcie postępowania (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W. wskazała, że do wyegzekwowania podlega kwota pieniężna wskazana w tytule wykonawczym z ustawowymi odsetkami od dnia 15 września 2010 roku do dnia zapłaty oraz kwota 5278,43 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. W toku postępowania egzekucyjnego wierzyciel jako wyłączny dysponent tego postępowania nie informował organu egzekucyjnego o zmianie zakresu przedmiotowego tytułu wykonawczego (spłacie wierzytelności przez dłużników). W aktach sprawy znajduje się pismo procesowe K. M., które wpłynęło do kancelarii komorniczej w dniu 23 października 2013 roku, informujące o podjętych z wierzycielem rokowaniach oraz o wpłacie na jego rzecz kwoty 20000 złotych. Dołączono przy tym stosowny dowód wpłaty (k. 143-144 akt Km 581/11). Nie spowodowało to jednak wstrzymania dalszych czynności egzekucyjnych (sprawa znajdowała się na etapie wyznaczenia kolejnego pierwszego terminu licytacji nieruchomości), ponieważ dłużnicy nie uregulowali w całości swojego długu na rzecz wierzyciela. Dopiero na wniosek (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W. z dnia 18 grudnia 2014 roku Komornik Sądowy umorzył egzekucję z nieruchomości w dniu 19 grudnia 2014 roku. Wniosek wierzyciela został umotywowany faktem spłaty całości zadłużenia przez dłużników w wyniku realizacji ugody

pozasądowej z dnia 29 stycznia 2014 roku zawartej w czasie trwania postępowania egzekucyjnego. Z tytułu egzekucji z nieruchomości Komornik Sądowy ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 26378,86 złotych – powyższe koszty zostały w kwocie 8042,72 złotych zapłacone przez wierzyciela, zaś przez dłużników solidarnych w kwocie 2045,00 złotych. Do zapłaty przez dłużników pozostała kwota 16291,14 złotych. Kwota ta odpowiadała wysokości opłaty egzekucyjnej ustalonej przez Komornika Sądowego Jacka Szymańskiego.

Użyty w treści przepisu art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych zwrot „wartość świadczenia pozostałego do wyegzekwowania”, od której to wartości komornik winien pobrać 5%-ową opłatę stosunkową, oznacza wartość świadczenia objętego wnioskiem wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego lub świadczenia, którego egzekucja uległa umorzeniu na podstawie art. 823 k.p.c. Jest to wartość świadczenia, które pozostawałoby do wyegzekwowania, gdyby nie doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego. Nie ma przy tym znaczenia przyczyna, z powodu której wierzyciel zażądał umorzenia postępowania egzekucyjnego. Może nią być np. uzyskanie świadczenia bezpośrednio od dłużnika lub potrącenie, gdyby okazało się, że również wierzyciel jest zobowiązany do świadczenia na rzecz dłużnika, co szczególnie w przypadku stron prowadzących działalność gospodarczą zdarza się dość często.

W przedmiotowej sprawie – wskutek działań egzekucyjnych – doszło do całkowitej spłaty zadłużenia przez dłużników solidarnych K. K. i E. K.. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że realizacja ugody z dnia 29 stycznia 2014 roku nastąpiła poza postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego Jacka Szymańskiego. Groźba prowadzonych czynności egzekucyjnych spowodowała bowiem, że dłużnicy wykonali swój obowiązek, wynikający z tytułu wykonawczego. Komornik Sądowy miał więc uprawnienie do ustalenia wysokości opłaty egzekucyjnej od całej kwoty pieniężnej objętej wnioskiem wierzyciela o umorzenie postępowania. Wniosek wierzyciela wskazywał zaś umorzenie postępowania egzekucyjnego w całości.

Na dzień złożenia tego wniosku egzekucji podlegała kwota 337083,44 złotych (206245 złotych – kwota główna, 130838,44 złotych – odsetki ustawowe od dnia 15 września 2010 roku do dnia 18 grudnia 2015 roku) – bez kosztów procesu. 5% od tak ustalonej kwoty pieniężnej wynosi 16854,17 złotych. Komornik Sądowy Jacek Szymański ustalił zaś opłatę egzekucyjną w wysokości niższej - 16291,14 złotych. Brak jest podstaw do korygowania tejże kwoty na niekorzyść skarżących. Należało więc przyjąć, że została ustalona w prawidłowej wysokości.

Ubocznie należało wskazać, że w doktrynie wyrażany jest pogląd, że skoro dłużnicy właśnie wskutek czynności egzekucyjnych zostali zmotywowani do zaspokojenia wierzyciela, to komornik sądowy miałby prawo ustalić opłatę stosunkową w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego roszczenia, zgodnie z przepisem art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych. Zgodnie z zapatrywaniem przedstawicieli doktryny można by bowiem przyjąć, że jeżeli wierzyciel złożył wniosek o umorzenie postępowania, podając w nim, że otrzymał należność w określonej kwocie bezpośrednio od dłużnika, to Komornik może pobrać opłatę w wysokości 15% od kwoty uiszczonyj bezpośrednio wierzycielowi (jak od kwoty wyegzekwowanej), zaś opłatę w wysokości 5% od ewentualnie pozostałej do wyegzekwowania części należności (tj. tej części należności, której wierzyciel nie otrzymał ani za pośrednictwem komornika, ani bezpośrednio od wierzyciela). Jeżeli jednak wierzyciel złożył wniosek o umorzenie postępowania bez podania w nim, czy otrzymał świadczenie bezpośrednio od dłużnika, wówczas Komornik pobiera tylko opłatę w wysokości 5% od całej tej części świadczenia, która w toku postępowania egzekucyjnego nie została przekazana wierzycielowi za pośrednictwem komornika (M. Biezuński, P. Biezuński, Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji. Komentarz, Lex 2010, komentarz do art. 49 ustawy o komornikach; M. Brulińska (w:) Wybrane zagadnienia..., red. J. Gołaczyński, s. 76 i nast.).

W przedmiotowej sprawie wierzyciel złożył wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego, wskazując, że dłużnicy w całości spłacili swoje zadłużenie. Komornik Sądowy mógłby więc ustalić nawet opłatę egzekucyjną na poziomie 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia. Opłata egzekucyjna została zaś ostatecznie ustalona przez niego w niższej wysokości, co było rozwiązaniem ekonomicznie korzystniejszym dla skarżących.

W pozostałym ustalonym zakresie koszty postępowania egzekucyjnego nie zostały merytorycznie zakwestionowane przez skarżących dłużników. Podlegały one jednak weryfikacji w trybie przepisu art. 759 § 2 k.p.c.

Zgodnie z przepisem art. 53a ust. 1 zd. 1 ustawy o komornikach sądowych, opłatę stałą w wysokości 2% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego komornik pobiera od wierzyciela w przypadku otrzymania zlecenia poszukiwania majątku dłużnika w trybie art. 797 (1) k.p.c. Według zaś przepisu art. 53a ust. 2 zd. 1 ustawy o komornikach sądowych, w razie odnalezienia majątku dłużnika komornik pobiera opłatę stałą w wysokości 5% szacunkowej wartości tego majątku, nie więcej jednak niż 100% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

W przedmiotowej sprawie wierzyciel polecił Komornikowi Sądowemu już we wniosku egzekucyjnym poszukiwanie majątku dłużników. Organ egzekucyjny skierował więc zapytania do instytucji państwowych w celu ustalenia, czy J. M. i B. M. posiadają nieruchomości, z których można by skutecznie prowadzić postępowanie egzekucyjne. Z powodu wykonanych czynności Komornikowi Sądowemu przysługiwała opłata stała w wysokości 2% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Została ona ustalona na poziomie 167,66 złotych. W 2011 roku (w dacie wykonywania czynności poszukiwania majątku dłużników) przeciętne miesięczne wynagrodzenie wynosiło bowiem 2974,69 złotych (Obwieszczenie Głównego Prezesa Urzędu Statystycznego w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2011 roku i w drugim półroczu 2011 roku, MP z 2012 roku, poz. 94). W wyniku odnalezienia majątku dłużników Komornik Sądowy pobrał opłatę w wysokości 3141,17 złotych, co stanowiło prawdopodobną wartość 100% wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z drugiego półroczu 2012 roku - 3161,77 złotych (Obwieszczenie Głównego Prezesa Urzędu Statystycznego w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2011 roku i w drugim półroczu 2011 roku, MP z 2013 roku, poz. 107). Wartość odnalezionego i oszacowanego majątku dłużników wynosiła bowiem 225185 złotych. 5% zaś z tej wartości dawało kwotę 11259,25 złotych, co przekraczało dopuszczalny maksymalny próg opłaty stałej za odnalezienie majątku dłużników.

Na koszty postępowania egzekucyjnego złożyły się nadto wydatki poniesione przez Komornika Sądowego w związku z: dokonywaniem doręczeń korespondencji w sprawie, koszty wynagrodzenia biegłego sądowego, koszty dokonanych w sprawie ogłoszeń prasowych, wyjazdów poza miejscowość kancelarii komorniczej (czynności opisu i oszacowania nieruchomości), koszty zapytań i koszty doręczania środków pieniężnych. Zgodnie z przepisem art. 39 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych, Komornikowi należy się zwrot wydatków gotówkowych poniesionych w toku egzekucji tylko w zakresie określonym ustawą. Do takich wydatków określonych ustawą należą właśnie koszty doręczenia korespondencji, za wyjątkiem kosztów doręczenia stronom zawiadomienia o wszczęciu egzekucji bądź postępowania zabezpieczającego, koszty doręczenia środków pieniężnych przez pocztę lub przelewem bankowym, koszty zapytań, koszty biegłych, koszty ogłoszeń prasowych, koszty związane z przejazdem i należnościami osób powołanych do wzięcia udziału w czynnościach komornika. Wszelkie rozliczenia znalazły odzwierciedlenie w karcie rozliczeniowej dołączonej do akt postępowania, w której została na bieżąco rozchodowana każda kwota pieniężna tytułem poniesionych wydatków. Została ona zweryfikowana przez Sąd i nie znaleziono żadnych nieprawidłowości w tym zakresie.

Te kwoty pieniężne także obciążały dłużników, jednak z uwagi na złożenie przez wierzyciela wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 581/11 z powodu wywiązania się przez dłużników z ugody z dnia 29 stycznia 2014 roku, nie zostały ostatecznie rozdysponowane w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości.

Uwzględniając powyższe rozważania, Sąd Rejonowy w Chełmie przyjął, że postanowienie Komornika Sądowego Jacka Szymańskiego z dnia 19 grudnia 2014 roku było prawidłowe i zgodne z zasadą rozkładu ciężaru kosztów niezbędnych w egzekucji.

Nie podlegał uwzględnieniu wniosek dłużników J. M. i B. M. o obniżenie opłaty egzekucyjnej, zaś wniosek w tym samym zakresie dłużników K. K., E. K. oraz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. podlegał odrzuceniu zgodnie z przepisem art. 49 ust. 9 ustawy o komornikach sądowych w zw. z art. 767(3) k.p.c.

Przepis art. 49 ust. 10 ustawy o komornikach sądowych wskazuje, że po rozpoznaniu wniosku, o którym mowa w ust. 7, sąd może, uwzględniając w szczególności nakład pracy komornika lub sytuację majątkową wnioskodawcy oraz wysokość jego dochodów, obniżyć wysokość opłat, o których mowa w ust. 1 i 2.

Z literalnego brzmienia powołanego przepisu wynika, że kryteria oceny zasadności wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej wymienione zostały jedynie przykładowo. Z taką wykładnią omawianego przepisu można by się zgodzić wówczas, gdyby uregulowane zostało jednoznacznie ogólne kryterium oceny zasadności wniosku o obniżenie opłaty. Takiej regulacji jednak brak w przepisie art. 49 ust. 10 ustawy o komornikach sądowych. Jednocześnie nie można uznać, że możliwość obniżenia wysokości opłaty egzekucyjnej pozostawiona została swobodnemu uznaniu sądu, który w zależności od okoliczności konkretnej sprawy może przyjąć dowolne okoliczności uzasadniające obniżenie wysokości opłaty.

Przepisy art. 10 ust. 7-10 ustawy o komornikach sądowych są przepisami szczególnymi w stosunku do przepisów określających obowiązek zapłaty opłaty egzekucyjnej oraz wysokość tej opłaty i powinny być interpretowane ściśle. W związku z tym jedynymi kryteriami oceny zasadności wniosku o obniżenie wysokości opłaty egzekucyjnej są nakład pracy komornika oraz sytuacja majątkowa wnioskodawcy i wysokość jego dochodów. Każde z tych kryteriów może stanowić samodzielnie podstawę oceny zasadności wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej.

Jak już wyżej wyjaśniono, obniżenie wysokości opłat egzekucyjnych może nastąpić jedynie wyjątkowo. Co więcej opłaty egzekucyjne nie służą wyłącznie pokrywaniu kosztu egzekucji prowadzonej przez komornika w konkretnej sprawie, ale ich cel ekonomiczny jest znacznie szerszy. Z przepisu art. 34 ustawy o komornikach sądowych wynika, że z uzyskanych opłat egzekucyjnych komornik pokrywa koszty działalności egzekucyjnej, które obejmują koszty osobowe i rzeczowe ponoszone w związku z prowadzoną działalnością egzekucyjną, koszty ochrony zajętego mienia i niezbędnej ochrony osobistej oraz ubezpieczenia mienia kancelarii i własnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, koszty przejazdów w miejscowości będącej siedzibą komornika, korespondencji, obrotu pieniężnego, przewozu drobnych ruchomości niewymagających transportu specjalistycznego, obowiązkowe opłaty na samorząd komorniczy ponoszone zgodnie z przepisami ustawy inne koszty niezbędne do wykonywania czynności egzekucyjnych oraz czynności przewidziane przepisami ustawy, jeżeli nie są pokrywane w trybie określonym w art. 39.

Już tylko pobieżna analiza treści przepisu art. 34 ustawy o komornikach sądowych wskazuje, że pojęcie kosztów działalności egzekucyjnej nie odnosi się do konkretnej sprawy egzekucyjnej, ale obejmuje ogół kosztów szeroko rozumianej działalności egzekucyjnej komornika. Te względy przemawiają przeciwko tezie, że wysokość opłaty egzekucyjnej powinna być każdorazowo i ściśle dostosowana do nakładu pracy komornika w konkretnej sprawie egzekucyjnej.

Wbrew twierdzeniom dłużników nakład pracy komornika w sprawie Km 581/11 nie był niewielki i obejmował cały szereg czynności, w tym czynności związane z zajęciem nieruchomości, w tym zapytania do Starostwa Powiatowego w C., Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Oddziału (...) w C., złożenie stosownego wniosku o wpis w księdze wieczystej, zlecenie przeprowadzenia oszacowania nieruchomości, dokonanie ogłoszeń prasowych oraz podejmowaniem czynności terenowych. Były to czynności typowe dla czynności związanych z egzekucją z nieruchomości. Ten rodzaj egzekucji jest przy tym obiektywnie dużo bardziej czasochłonny niż innego rodzaju egzekucja, np. skierowana do rachunku bankowego. Nie można również tracić z pola widzenia tego, iż komornik jest funkcjonariuszem publicznym, działającym na podstawie i w granicach prawa, tym samym to przepisy określają kompetencje i zakres czynności komornika, a więc również i nakład pracy przy poszczególnych sposobach egzekucji. Zakładając racjonalność ustawodawcy należy uznać, że określona w art. 49 ust. 1 lub 2 ustawy o komornikach sądowych wysokość opłaty egzekucyjnej odpowiada normalnemu nakładowi pracy poniesionemu przez komornika przy danym sposobie egzekucji, stąd obniżkę opłaty mógłby uzasadniać jedynie nakład pracy niższy.

Miarkowanie opłaty jest również możliwe z uwagi na sytuację majątkową dłużnika oraz wysokość jego dochodów. Ustawa nie precyzuje, według jakiej daty i w jaki sposób należy badać stan majątkowy wnioskodawcy. Informacje na temat sytuacji majątkowej wnioskodawcy powinny być zawarte w treści wniosku. W przypadku dłużników, samo pogorszenie ich sytuacji ekonomicznej na skutek egzekucji nie powinno być podstawą obniżenia wysokości opłaty. W końcu istotą egzekucji jest zastosowanie przez uprawniony organ przymusu wobec dłużnika, mającego na celu przymusowe zaspokojenie wierzyciela kosztem majątku dłużnika.

Dłużnicy J. M. i B. M., ubiegając się o stosowne obniżenie opłaty egzekucyjnej nie wskazali, jaki dochód uzyskują z prowadzonego gospodarstwa rolnego (wykazany zeznaniami podatkowymi dochód/strata dotyczy pozarolniczej działalności gospodarczej), jaki dochód otrzymują z tytułu zatrudnienia bądź prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Nie wykazali, jakie ponoszą wydatki. Tym samym Sąd Rejonowy nie miał możliwości zweryfikowania kondycji finansowej dłużników, ponieważ żadna stosowna dokumentacja, obrazująca ich kondycję finansową nie została przedstawiona.

Zatem sytuacja majątkowa dłużników przedstawiona została we wniosku w sposób niepełny. Bowiem instytucja miarkowania opłaty egzekucyjnej stanowi wyjątek od zasady pełnego obciążania strony kosztami postępowania egzekucyjnego, dlatego też jej zastosowanie powinno być ograniczone do naprawdę wyjątkowych przypadków, kiedy - z przyczyn niezawinionych - strona nie posiada żadnego źródła dochodu.

Uwzględniając powyższe, Sąd Rejonowy w Chełmie nie znalazł podstaw, które uzasadniałyby obniżenie opłaty egzekucyjnej.

Stąd na podstawie powołanych przepisów, orzeczono jak w sentencji postanowienia.